

være langt gavnligere for Skolen, det vil saaledes være meget sundere, om man kunde faa større Legepladser, større Sportspladser osv. Jeg skal dog ikke insistere herpaa, navnlig hvis det skulde føre til, at Sagen skulde gaa i Staa. Jeg henstiller blot til den højtærede Minister og det ærede Finansudvalg at overveje, om ikke den af mig antydede Ordning vilde være den heldigste.

Med Hensyn til det højere Skolevæsen udtalte det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (H. L. Møller) sig i meget stærke Udtryk. Jeg kunde paa en Maade beklage, at han gjorde det, thi han havde ikke helt Uret. Jeg mener ikke, at hans Tone var upassende, men da hans Bemærkninger kom frem i en saa stærkt angribende Form, kunde det jo tænkes, at Virkningen gik i modsat Retning, og det vilde jeg nødig, da der kan være noget i adskillige af de Tanker, han fremsatte. Jeg vil gerne bede den ærede Minister om at overveje det til Trods for den noget angribende Form. Vi maa alle, ikke blot ude paa Landet, men det gælder ogsaa den højere Undervisning, være glade for, om der er en livskraftig fri Gerning ved Siden af den autoriserede. Det er jo saadan alle Vegne, ikke blot med Hensyn til det, det ærede Medlem fremdrog om Religionsundervisningen, men i det hele taget, at Impulserne til de ny Tanker gerne komme frem der, hvor der er størst Frihed. Og man vil vist indrømme, at netop med Hensyn til den højere Undervisning er der i vore Dage en vis Gæring med Hensyn til Undervisningsmaaden, idet den Paavirkning af Skolevæsenet, som Grundtvig øvede, væsentlig kun er naaet til Folkeskolen, som i høj Grad er forandret, men derimod ikke til den højere Skole. Den venter, saa at sige, endnu paa sin Reformator. Man er begyndt der at prøve og spørge. Man har en Følelse af, at Undervisningen paa den Maade, at Læreren blot er en Hører, og Børnene bare remse deres Lektier op, og at det hele er Eksamenterperi, at den maa ændres. Det er, som en Dreng sagde, der kom fra en grundtvigsk Skole og ind i en saadan Statsskole: Den Lærer er en sær en, han ved ingen Verdens Ting, han maa spørge mig om al Ting. Man staar ligesom og spørger, hvordan det da skal ordnes. Jeg vilde alene af den Grund anse det for at være heldigt, om der var friere Skoler, hvor man kunde foretage saadanne friere Forsøg og mulig ny Tanker kunde finde Plads. Derfor vilde jeg gerne lægge et

godt Ord ind for den friere Skolegerning i det højere Skolevæsen.

Jeg skal dernæst gaa over til et Par Smaating, der sortere under Trafikministeriet. Det er vistnok overordentlig godt med hele den Reform, der foregaar med Jernbanevæsenet. Det kan vistnok i det hele taget ikke andet end glæde os, men naar man gaar saa stærkt frem ved en saadan Lejlighed, kan man undertiden komme til at gaa noget for vidt, maaske noget videre, end egentlig Tanken var. Jeg vil gerne henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, om det var strengt nødvendigt at tage Frirejserne fra de faa Mænd, der ere ansatte ved de private Dampskibe, der besørgte Posten — og paa hvilke jo Statsbanernes Embedsmænd have fri Rejse. Det er dog kun en lille Ting. Men en større Ting er det, at man har været noget stærk ved Reduktionen af Rabatten paa Fællesrejser. Der er ganske vist en Rabat paa saadanne, men den kommer kun til at virke ved kortere Rejser, idet Nedsættelsen pr. Kilometer ikke er saa stor som den Nedsættelse, man faar, naar man rejser langt. I Sommer, da vi havde Afholdskongres, var der Folk oppe fra Ringkøbing og Lemvig, der henvendte sig for at faa denne Rabat. De fik den ogsaa, men Billetten til en Fællesrejse vilde alligevel blive dyrere end Billetten for en almindelig Rejse, hvilket dog ikke er Meningen. Jeg vilde gerne henstille, om der ikke kunde gøres en Forandring med Hensyn til Rabatten til Fællesrejser, der staa i Forbindelse med humane og patriotiske Formaal. Det, at en almindelig Hundredmandsforening i X-Købing ønsker at drikke sin Aftentoddy i Z-Købing, skal ikke give Anledning til, at der indrømmes dem Rabat. Men naar en Forening som Afholdsforeningen afholder Aarsmøde og ønsker Rabat, var det heldigt, om den kunde faa den, jeg vil jo antage, at de fleste ville indrømme, at det er en gavnlig Virksomhed. Hvis Deltagerne alt saa søge denne Rabat, bør de have den. Det vil for det første indirekte komme Staten til gode igen, om der bliver givet Ekstrarabat i et saadant Anliggende, og for det andet ville Pengene komme direkte tilbage i Statskassen, thi det er noget, som jeg ikke har set fremhævet, men som dog er ganske sikkert, at naar Staten støtter saadanne gode Formaal, saa sætte disse Formaal igen adskillige Ting i Bevægelse, som atter give Penge i Statskassen. Der er ingen Tvivl om, at f. Eks. Afholdsbevægelsen ved hele den Bevægelse,